

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

AFA ADI : Sebzeler ve Süs Bitkileri
PROGRAM ADI : Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliği

Proje No:	TAGEM/BBAD/10/A01/P01/13
Proje Başlığı	Hıyar Islahı Programları İçin Nitelikli Genitörlerin (<i>yarı yol materyali</i>) Geliştirilmesi ve Tohum Teknolojisi Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü/Antalya
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Volkan GÖZEN
Yardımcı Araştırmacılar	Nejla ÇELİK, Meral YILMAZ
Başlama- Bitiş Tarihleri	2010-Devamlı
Projenin Toplam Bütçesi:	2010: 20.000 TL 2012: 27.000 TL 2011: 27.000 TL 2013: 35.000 TL
Proje Özeti	<p>Dünyada toplam 1.97 milyon ha alanda, 62.4 milyon ton hıyar (<i>Cucumis sativus</i> L.) üretilmektedir. Ülkemizde ise 2008 yılı verilerine göre üretim alanı 59 bin ha olup, bu alandan elde edilen üretim değeri ise 1.74 ton'dur. Hıyar üretim değeri yönünden ülkemiz Çin (45.5 milyon ton) ve İran'dan (1.8 milyon ton) sonra üçüncü sırada yer almaktadır (FAO, 2010). Özellikle son yıllarda örtüaltında Beith Alpha tiplerinin yanısıra mini, badem, dikenli ve slicer gibi farklı tipler de talep görmektedir.</p> <p>Enstitümüzde hıyar gen havuzu oluşturma, geliştirme ve gen havuzunda yer alan hatların morfolojik tanımlamaları çalışmalarına devam edilmektedir. Bu proje kapsamında yürütülecek olan hıyar ıslah çalışmaları ile örtüaltı yetiştiriciliğine uygun, verimli, hastalık ve zararlılara dayanıklı nitelikli hatların ve çeşitlerin geliştirilmesi hedeflenmiştir.</p> <p>Bu hedeften yola çıkarak, 2010 yılında gen havuzumuzun hıyar mozaik virüsüne (CMV) dayanım durumlarının belirlenmesi amacıyla klasik testleme yoluyla tarama çalışmalarına başlanmış ve gen havuzundaki hatların hassas olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla 2011 ilkbahar döneminde yurtdışından; literatürlerde CMV'ye dayanıklı olarak belirtilen ve kalıtımı tek gen resesif olan <i>Cucumis hardwickii</i> yabancı genotipine (PI183967) ait tohumlar temin edilmiş, 2011 sonbahar döneminde tohum çoğaltımı gerçekleştirilmiştir. 2012 ilkbahar döneminde ise klasik yöntemle testlenerek dayanıklılığı belirlenmiş ve tohum çoğaltımı gerçekleştirilmiştir. 2012 sonbahar döneminde melezleme programı başlatılmıştır.</p> <p>Önümüzdeki dönem melezleme programı dahilinde, hatlara geriye melezleme yöntemi ile dayanıklılığın kazandırılması ve tohum üretimi çalışmalarına devam edilecektir.</p>